

**MUHU VALLA 2016. AASTA
MAJANDUSAASTA ARUANNE**

Nimetus	Muhu Vallavalitsus 75018710
Aadress	Muhu vald Liiva küla Saare maakond
Telefon	45 30 672
E-post	vald@muhi.ee
Interneti kodulehekülje aadress	www.muhi.ee
Majandusaasta algus	01.01.2016.a.
Majandusaasta lõpp	31.12.2016.a.
Audiitor	OÜ Audit EG

Sisukord

MUHU VALLA 2016. AASTA TEGEVUSARUANNE	4
Muhu vald kui kohaliku omavalitsuse üksus	4
Ülevaade Muhu Vallavalitsuse tähtsamatest finantsnäitajatest.....	9
Ülevaade üldisest majanduskeskkonnast.....	10
Töötuse näitajad vallas ja maakonnas.....	11
Ülevaade arengukava täitmisest	11
Arengusuunad järgnevatiks aastateks.....	17
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	18
Bilanss.....	18
Tulemiaruanne	20
Rahavoogude aruanne	21
Netovara muutuste aruanne	23
Eelarve täitmise aruanne 2016. aastal	24
Lisa 1 Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted.....	26
Lisa 2 Raha ja selle ekvivalendid.....	31
Lisa 3 Maksu-, lõivu- ja trahvinõuded ning trahvitulud.....	31
Lisa 4 Muud nõuded ja ettemaksed	32
Lisa 5 Osalused sihtasutustes ja sidusettevõtetes	33
Lisa 6 Pikaajalised finantsinvesteeringud.....	33
Lisa 7 Kinnisvarainvesteeringud	34
Lisa 8 Materiaalne põhivara	35
Lisa 9 Võlad tarnijatele ja töövõtjatele.....	38
Lisa 10 Muud kohustised ja saadud ettemaksed	39
Lisa 11 Laenukohustise jaotus järelejäänud tähtaja järgi.....	40
Lisa 12 Kaupade ja teenuste müük.....	42
Lisa 13 Saadud toetused.....	43
Lisa 14 Muud tulud.....	45
Lisa 15 Antud toetused.....	46
Lisa 16 Tööjõukulud.....	47
Lisa 17 Majandamis- ja muud kulud.....	49

Lisa 17a Finantstulud ja –kulud	50
Lisa 18 Seotud osapooltega tehtud tehingud.....	51
Lisa 19 Selgitused eelarve täitmise aruande kohta.....	52
MAJANDUSAASTA ARUANDE ALLKIRI	54

MUHU VALLA 2016. AASTA TEGEVUSARUANNE

Muhu vald kui kohaliku omavalitsuse üksus

Muhu vald hõlmab suuruselt Eesti kolmanda saare Muhu ning seda ümbritsevad laiud. Valla pindala on kokku 207,9 km². Muhu on Saaremaaga püsiühenduses Väikese väina tammiga, mandrist eraldab Muhu saart keskmiselt 7 km laiune Suur väin.

Valla rahvastikuregistri järgne rahvaarv seisuga 1. jaanuar 2016.a oli 1867, sh on püsiasiustusega väikesaarte hulka loetaval Kesse laiul kuus elanikku. Eelmise 2015 aastaga võrreldes vähenes rahvaarv rahvastikuregistri andmete alusel 14 inimese võrra. Loomulik iive on jätkuvalt negatiivne.

Muhus on tihe külaasustus – 52 küla ja valla keskses Liiva külas elab 178 elanikku. Üle 100 elaniku elab veel Hellamaa külas.

Suurimaks tööandjaks on vald oma hallatavate asutustega.

Muhu vallavalitsuse koosseis:

Allüksuse nimetus	Töötajate keskmine arv 2016.a. (taandatuna täistööajale)	Töötasude kogusumma 2016.a.
1.Muhu Põhikool (k.a. spordihall)	28,06	303 956
2.Vallavalitsus	8,69	127 271
3.Lasteaed	12,60	104 220
4.Sotsiaalne kaitse	1,08	8 560
5.Kommunaalamet	9,66	76 648
6.Muuseum	6,26	47 043
7.Hellamaa Külakeskus	2,92	21 346
8.Raamatukogud	2,16	16 238
9.Noortekeskus	1,75	16 142
10.Valla buss	0,50	8 087

11.Volikogu	0,66	8 708
12.Turism	0,35	2 016
KOKKU MUHU VALLAVALITSUS	74,69	740 235

Keskmine töötasu kuus 2016.aastal oli **825** eurot (2015.aastal oli **750** eurot).

Teised tööandjad kokku pakuvad Muhus üle 320 töökoha.

Ettevõtlus on Muhu vallas küllalt mitmekesine – tegutsevaid äriühinguid oli 2016.a. seisuga üle 40. Muhusse registreeritud ettevõtetest on suurimad tööandjad Muhu Hooldekeskuse SA OÜ Kehte, Tihuse Turismitalu OÜ. Väljaspool Muhu valda registreeritud ettevõtetest annavad muhulastele enam tööd Saaremaa Tarbijate Ühistu, Kuressaare Haigla SA, Politseija Piirivalveamet, Kaitsevägi.

Muhu tehniliste infrastruktuuride hulka kuuluvad teed, sadamad, joogi-ja reovee ning kaugküttesüsteemid, elektri- ja sidevõrgud. Muhu vallas on 2016.a. seisuga 80,4 km riigimaanteed (nendest 62,4 km mustkattega), 135,8 km vallateid ja lepinguga avalikus kasutuses olevaid erateid ning 4,5 km avaliku kasutusega RMK metsateid.

Omavalitsusüksuse ülesanded ja pädevus on sätestatud kohaliku omavalitsuse korralduse seaduses (KOKS § 6). Muhu vald otsustab ja korraldab neid kohaliku elu küsimusi, mis on talle pandud seadustega või ei ole seadusega antud kellegi teise otsustada ja korraldada. Valla täita on riiklikud kohustised, mis on talle pandud seadustega või mis tulenevad selleks volitatud riigiorgani ja Muhu Vallavolikogu vahelisest lepingust.

Muhu valla ülesanneteks on: korraldada Muhu vallas sotsiaalabi ja –teenuseid, noorsootööd, elamu- ja kommunaalmajandust, veevarustust ja kanalisatsiooni, territoriaalplaneerimist ning valla teede korrashoidu. Samuti korraldada valla koolieelse lasteasutuse (Muhu Lasteaed), põhikooli (Muhu Põhikool koos spordihalliga), raamatukogude (Liiva ja Hellamaa), Hellamaa Külakeskuse, Muhu Muuseumi, noortekeskuse ülalpidamist. Hooldekoduteenuse osutamist teostab Muhu vald läbi Muhu Hooldekeskuse SA, mille asutajaliige Muhu vald on.

2016 aasta jaanuaris õppis Muhu Põhikoolis 87 õpilast, septembrist 91 õpilast. Muhu Põhikooli pedagoogilisse kollektiivi kuulus 16 õpetajat. Lisaks on veel ringijuhid ja tugiteenuse osutajad (logopeed, sotsiaalpedagoog). Kool kasutab oma töös e-kooli. 2016 osalesid õpilased erinevatel olümpiaadidel, konkurssidel, võistlustel. Väga häid tulemusi saavutasid õpilased eesti keele, geograafia, ajaloo, inglise keele, füüsika ja matemaatika olümpiaadidel, Nuputa võistlusel nii maakonnas kui vabariigis, pranglimise võistlusel nii piirkonnas kui vabariigis, vabariiklikul mõttespordi olümpiaadil kabes ja males. Kooli õppetegevust toetasid koolis toimuvad huviringid. Aasta algusest töötas 18 erinevat huviringi, septembrist 13 huviringi. Iga õpilane sai endale valida sobiva huvitegevuse. Tulenevalt hariduslikest erivajadustest said õpilased tugiteenuseid.

2016 aastal sai tähelepanu pööratud infotehnoloogia kasutamisele õppetöös. Edukalt osaleti pranglimise võistlusel, online kabe-male. Õpetajad kasutasid tasuta Miksikesse keskkonda. Algklasside õpetajad kasutasid tasuta „Matetalgute“ keskkonda, tasuta 10 Monkeys

keskkonda. Muhi Põhikooli 9.klassi õpilane esines õpilaste vabariiklikul Teadusfestivalil posterettekandega.

2016.aastal töötas Muhi Lasteaias 3 rühma ja laste keskmine arv oli 53.

Kokku oli kohaloleku päevi 7290 ja see teeb keskmiseks laste arvuks päevas 29 last s.o. 53,9% nimekirjas olevatest lastest. Suveperioodil kasutas ajutiselt lasteaiakohti 2 last, kes alaliselt Muhus ei ela, kokku 64 päeva. Töötajaid oli 16 - 6 õpetajat alates aprillikuust, 3 õpetaja abi, muusikaõpetaja, logopeed, majandusjuhataja, tervisetöötaja, majahoidja ja direktor.

Laste toitlustamine lasteaias on organiseeritud SA Muhi Hooldekeskuse köögi baasil.

Lisaks igapäevasele õppe-kasvatustööle teeb lasteaed koostööd Muhi Vallavalitsusega (laste kasvukeskkonna parandamine jmt.), Muhi Põhikooliga (laste kooliks ettevalmistus), Noortekeskusega (erinevad lasteüritused), Muhi Muuseumiga (kohaliku kultuuripärandi tutvustamine ja edasikandmine), Muhi Hooldekeskusega (külaskäigud ja esinemised eakatele erinevate tähtpäevade puhul, hoolivuse kasvatamine ja Muhi traditsioonide tutvustamine), Liiva Raamatukogu, Muhi Noortekeskuse jt asutustega. Aasta jooksul toimus rida traditsioonilisi üritusi – rahvakalendri tähtpäevade tähistamine koos vanemate, vanavanemate või muuseumiga, EV sünnipäev koos valla töötajate ja koostööpartneritega, emakeelepäev vanavanematega, emadepäev, isadepäev, jõulud. Lasteaed osales ka Saaremaa Lasteaedade 7. spordipäeval Orissaares, kus saavutati 9 lasteaias arvestuses I koht. 2016.a tegutses lasteaias laste muusikaring, mida viisid läbi Orissaare Muusikakooli õpetajad Anne Kann ja Kairit Levit. Lasteaias õppe- ja kasvukeskkonna mitmekesistamiseks soetati õuealale veel üks aiamajake, mida saab edaspidi kasutada erinevatel eesmärkidel – õuesõppe ruumina, mängukohana või isegi lasteürituste läbiviimiseks. Noortekeskuse suvise töölaagri abiga värskendati laste liiklusväljak. Augustis toimus Muhus United Motorsi talgupäev, mille käigus said värskema kuue rühmade varjualused. Regionaalsete investeeringutoetuste programmist taotletud toetuse abil toimus lasteaias köögiploki ümberehitamine söögisaaliks. Saal valmis lõplikult juulikuuks ja nüüd toimub laste toitlustamine uutes ja ajakohastes ruumides, mis vastavad tervisekaitse nõuetele.

Muhi Noortekeskus on avatud noortekeskuse põhimõttel tegutsev vaba aja veetmise koht 7-26 aastastele noortele, mille eesmärgiks on luua Muhi noortele võimalused ja tingimused vaba aja sisustamiseks ning arendavateks tegevusteks.

Noortekeskus tegutseb alates 1. juunist 2005 ja on 2007. aastast Eesti Avatud Noortekeskuste Ühenduse (EANK) liige ja 2008. aastast Eesti Noorsootöötajate Ühenduse (ENÜ) liige. 2015. aastal sai noortekeskus 10 aastaseks ja valmisid uued noortekeskuse ruumid.

Muhi Noortekeskuse peaesmärk on võimaldada noortele läbi loovust toetava keskkonna ja kogemusõppe tingimused mitmekülseks, arendavaks ning aktiivseks vaba aja veetmiseks lähtudes noorte ning erinevate vanuserühmade vajadustest ja huvidest.

Muhu Noortekeskus on audiovisuaalse meedia (heli- ja filmikunsti tehnikad) suunaga. Muhu Noortekeskuse ringitegevus 2016 aastal: Multimeediaring Studio MSN, Trummiring, Kokaklubi, Kaitse- ja päästereing, Rularing (hooajaline).

2016 aastal toimusid ka Muhu Noortekeskuse traditsioonilised üritused: Muhu Noorte Töömalev, Filmilaager, suveprojekt Noortekohvik Spunk, lauamängude õhtud, piljarditurniirid, pallimereväljakutse, matkad ja eksursioonid, kohtumised teiste noortekeskustega, üllatuskülaliste sari (erinevate valdkondade esindajad, töötoad, vestlusringid, kontserdid jms, hea eeskju valimine, noortekeskuse sünnipäev ja lastekaitsepäev, kolmapäevased jalgrattasõidud, loomekonkursitel, fotokonkursitel, videokonkursitel jm noortealastel konkursitel osalemine (ANK maakondlikud konkursid, Muinsuskaitseameti konkursid, Maanteeameti konkursid, Saaremaa Päike, Nopi Üles jm). Suvel osaleti taas ka Ida-Saaremaa noortekeskuste vahelises koostööprojektis „MoNo buss nr.4“.

Noortekeskus on jätkusuutlikult koostöös valla allasutustega, Eesti ANKiga, ENTKga, SANaga, teiste Eesti ja välismaa noortekeskustega, Saare maakonna valdadega ning noortekeskustega läbi koostööprojektide ja ürituste (Mono, Helkurimoeshow, Perefestival, Omaloomingupäev, Lövelust, Illiku päevad jm ühisüritused).

2015 a. oktoobrist tegutseb noortekeskus SA Innove projekti „Muhu Noortekeskuse uute ruumide rajamine“ raames valminud uutes ruumides. Uutes ruumides toimuvad tasuta teenusena ka laste ja noorte sünnipäevade tähistamised. Samuti on end sisse töötanud studio tegevus (ERR Muhu uudiste salvestamine, bändiproovid, filmi montaažid jne).

Noortekeskuses oli peale juhataja (1,0 kohta) 2016. aastal tööl ka 1,0 kohaga noorsootöötaja, käsunduslepinguga olid tööl ringijuhendaja ning koristaja.

Liiva Raamatukogul oli 2016. a. lugejaid 332 (sellest põhikooliealisi ja väiksemaid lapsi 91), külastusi 4577 (sellest laste külastusi 1240), laenutusi 7485 (sellest lastele 509), registreeritud infopäringuid 51. Korraldatud sai 10 näitust, 17 väljapanekut ja 12 üritust, üritustel osalenute arv oli kokku 169. Osavõturohkeim üritus oli kohtumine Katrin Pautsiga.

Raamatukogu kasutab raamatukoguprogrammi RIKS (raamatuid laenutatakse alates 2008. a. sügisest, ajakirju alates 2013. a. jaanuarist (alates 2011. a. numbritest).

Kuressaare Ametikooli puutöökoda valmistas Liiva Raamatukogu tellimuse põhjal 3 raamaturiulit ja 4 riulikõrgendust, Sunorek AS tegi raamatukogule uued aknarulood.

Hellamaa raamatukogus oli 2016. a. registreeritud lugejate arv 190 (neist lapsi 34), kes külastasid raamatukogu 1872 korral, (neist laste külastusi 208). Raamatute ja perioodika koju laenutuste arv oli 5746, (neist laste laenutusi 226). Alates 2015. aasta algusest laenutatakse raamatuid elektrooniliselt RIKS programmiga. Osavõturohkemaks ürituseks oli merekultuuri aasta tähistamise puhul kohtumine Kuivastu sadama endise kapteni ja staažika meremehe Kalle Lasnaga.

Hellamaa Külakeskuses ja seelses kogukonnaköögis toimusid erinevad toidualased koolitused ja õpitoad. Kogukonna köögi eesmärgiks on väiketootjate ettevõtluse edendamine erinevate kursuste ja koolituste korraldamine. Samuti saavad kööki kasutada valla elanikud oma ürituste korraldamiseks.

Jätakuvalt kasutavad külakeskuse ruume käsitööringid ja pensionäride ühendus „Käekoatsad“. Külakeskuse juurde on moodustatud Muhu-Hellamaa Maanaisteselts, mis tegeleb käsitöö, kodunduse, kokanduse ja koduloo edendamisega.

Külakeskuse ruume kasutavad Muhu noored ürituste ja kokkusaamiste korraldamiseks. Külakeskuses käivad koosolekuid korraldamas MTÜ Muhu Turismiasosatsioon, MTÜ Muhu Mõte, Kaitseliidu Muhu malev ja Muhu tantsib laulab MTÜ. Korraldatakse näitusi ja väga menukaks on saanud märtsi alguses naiste nädalal toimuv üritus "Mehed köögis". Toimuvad kinoõhtud korra kuus.

Muhu Muuseumi hoonetes ja territooriumil teostati järgmised remonditööd: bussiootepaviljonile ehitati uus katus, korrastati kontorihoone aknaid, hinnati Suvelauda katuse seisundit ja võeti hinnapakumised katusevahetuseks, valmis elektriprojekt Kunstitali ühendamiseks Tooma talu vooluvõrguga, tehti eeltöid kaabli paigaldamiseks, Kunstitalis tehti vajalikud pisiremondid, Tooma talu sai kolmefaasilise elektriühenduse, Eemu kaitsekraavide ekspositsiooni valmistati traattõkked.

Jätkati muuseumi eksponaatide kirjelduste sisestamist üleriigilisse infosüsteemi MUIS, jätkati fotokogu digiteerimist ning alustati esemekogu digiteerimist. Lõpetati fotokogu plaaniline inventuur ja alustati esemekogu inventuuriga. Kogusid täiendati ostudega ja annetuste abil.

Muuseumis toimus 26 harivat ja meelelahutuslikku sündmust, mis olid seotud muuseumi kogumiskava teemadega ja pedagoogiliste programmide kavaga. Head vastukaja töid sündmused: laad „Meite Muhu mant“, Talu toidulugu“, „Avatud veskite päev“, muuseumiöö „Öös on laineid“, „Muinastulede öö“. Ajutisi näitusi korraldati 16, parimad neist olid „Muhu leiutajad“, „Ristimäe kalmeleid“, „Rudolf Tedrekull 100“. Näitusi ja üritusi väisas jätkuvalt palju rahvast.

Muuseumi uues hoones, Kunstitalis, toimusid näitused ja alustas tööd muuseumipood.

Muhu Muuseum on hästi tuntud nii Eestis kui mujal maailmas. Külastajate arv 2016. aastal oli 13715, mis on vähem kui 2015. aastal. Et külastuste vähenemist fikseeriti kõikjal meie maakonnas, siis põhjuseks võib arvata tõrkeid praamiühenduses.

Spordiringid tegutsesid Muhu Spordihallis. Aktiivsem osavõtt oli võrkpallitreeningutest. Aktiivselt tegutsesid lauatennise harrastajad ning kasutati jõusaali. Kord nädalas on muhulastel võimalus käia valla bussiga käia Leisis ujumas. Jätkus Muhu Jooksu traditsioon.

Aktiivselt tegutsevad Muhus erinevad MTÜ'd ja külaseltsid, milliseid registri andmetel on üle 20. Vald toetab nende tegevust läbi valla eelarve, millest on võimalik taotleda toetust nii kultuuriüritusteks kui külade arendamiseks.

Ülevaade Muhu Vallavalitsuse tähtsamatest finantsnäitajatest

	2016	2015	2014	2013	2012
Bilansi näitajad					
Varad aasta lõpus	6 928 545	7 238 454	6 705 772	6 780 160	4 922 263
Kohustised aasta lõpus	474 446	582 306	409 000	772 216	251 462
Netovara aasta lõpus	6 454 819	6 656 148	6 296 772	6 007 944	4 670 801
Tulemiaruaude näitajad					
Tegevustulud	2 062 024	2 544 770	2 252 087	3 479 942	1 690 658
sh. tulud, millest on maha arvatud sihtfinantseerimine	1 591 374	1 525 798	1 362 694	1 340 722	1 194 968
Tegevuskulud	2 258 587	2 180 203	1 959 306	2 143 672	1 799 103
Tulem	-201 618	360 332	288 574	1 332 442	-112 577
Muud näitajad					
Põhivara investeeringute maht	248 510	761 496	423 517	1 921 514	177 478
Likviidsus*	1,97	2,21	1,30	0,53	1,53
Lühiajaline maksevõime**	3,05	2,98	2,09	1,12	2,3
Kohustiste osakaal varadest	6,85	8,04	6,1	11,4	5,1
Laenukohustiste osakaal varadest	5,82	6,68	4,7	5,6	3,5
Põhitegevuse tulem***	284 588	343 558	207 494	247 781	124 562
Netovõlakoormus****	208 233	146 548	132 331	282 971	-22 776

*Likviidsus - likviidsed varad / lühiajalised kohustised

**Lühiajaline maksevõime - käibevara / lühiajalised kohustised

***Põhitegevuse tuleml - põhitegevuse tulude ja kulude vahe, täpsem arvestusmetoodika on kehtestatud vastavalt KOFS § 32 lõikele 4 rahandusministri määrusega; piirmäär on vastavalt KOFS § 33 null (st. ei tohi olla negatiivne)

****Netovõlakkoormus - KOFS § 34 alusel arvestatud kohustiste ja KOFS § 36 alusel arvestatud likviidsete varade vahe, täpsem arvestusmetoodika on kehtestatud vastavalt KOFS § 32 lõikele 4 rahandusministri määrusega; piirmäär 2016.aastal on 60% põhitegevuse tuludest. Muhu Vallavalitsuse netovõlakkoormuse % on 10,3.

Ülevaade üldisest majanduskeskkonnast

2016.a majanduskasv oli aasta lõikes prognoositust kiirem, ulatudes 1,6 %-ni.

Majanduskasvu panustasid enamik tegevusalasid, languses oli vaid põllumajandus, mida mõjutas teraviljasaagi vähenemine. Tööstussektori edasist kasvu võivad hakata piirama nii investeeringute kui ka tööjõu vähesus. Investeeringute vähesuse üheks põhjuseks on kasumlikkuse vähenemine, mis on toimunud palkade kasvamise taustal. Järjest suurem osa tööstusettevõtetest kinnitab, et nende jaoks on peamine tootmist piirav tegur tööjõupuudus.

Eesti sisenõudluse aastakasv oli 3,7 %. Sisenõudluse kasvu aeglustas investeeringute mahu jätkav kahanemine 2016. aastal. Samas kodumajapidamiste investeeringud eluruumidesse on kasvanud vaatamata kinnisvarahindade kiirele kasvule.

Ehkki reaalpalka kasv on viimase poole aasta jooksul aeglustunud, püsib see ajaloolises võrdluses jätkuvalt kiire ja on koos kõrge hõivemäära ning tarbijate tugeva kindlustundega toetanud eratarbimise kasvu nii 2016. a lõpus kui 2017. a. Eeskätt on suurenenud kulutused heaolu suurendavatele kaupadele ja teenustele.

Eesti eksportivad ettevõtted suutsid 2016. a turuosa Euroopas suurendada. Eesti kaupade ja teenuste väljaveo kasv jooksevhindades oli 4 %, mis on viimase nelja aasta kõrgeim näitaja. Konkurentsivõime indikaatorid näitavad Eesti ettevõtete konkurentsivõime paranemist.

2016. a lõpus reaalgakasv aeglustus ja kiirenes tootlikkuse kasv. See suurendab tõenäosust, et ettevõtete kasumlikkus taastub ning majandus kasvab sujuvalt välja kõrgeks kerkinud tööjõukulu probleemist. Viimaste aastate kiire palgakasvu mõjul on palgakulude osakaal SKPst jõudnud 49 %ni, mis on kõrgem kui Euroopa Liidu ja läheneb majanduskriisiaegsele tasemele.

Vabade töökohtade määr kasvas mullu neljandas kvartalis hooajaliste mõjudega korrigeeritult 1,8 %ni, mis on kriisijärgse aja kõrgeim tase. 2016. a teise poolaasta keskmisena kasvas ka

töötuse määr, mis viitab töötute töökohtadega sobitumise halvenemisele. Võrreldes 2014. aastaga on enam kui kahekordistunud vähenenud töövõimega registreeritud töötute arv (veidi üle 7000). Tööealiste inimeste arvu kahanemist aeglustab rändesaldo paranemine.

Valitsemissektori eelarve jäi 2016. a kokkuvõttes väikesesse ülejääki, mis ulatus 0,3 % SKPst. Maksukoormus kasvas 35 %ni SKPst.

Töötuse näitajad vallas ja maakonnas

Töötus on jätkuvalt langustrendis nii maakonnas (589 töötut) kui ka vallas. 2016. aasta lõpu seisuga on Muhu vallas 20 töötut, mis on võrreldes 2015. aasta sama ajaga 2 inimese võrra vähem. Toimetulekutoetust saavate perede arv on veidi langenud – kui 2015 aastal sai toetust keskmiselt 5 leibkonda kuus, siis 2016 4,6 leibkonda kuus.

Ülevaade arengukava täitmisest

Muhu Vallavolikogu 18. detsembri 2013. a määrusega nr 3 kinnitati Muhu valla arengukava aastateks 2014-2020 ja Muhu Vallavolikogu 12. oktoobri 2016. a määrusega nr 52 muudeti arengukava tegevuskava. Arengukavas käsitletakse järgmisi valdkondi:

- Vallajuhtimine
- Külaelu ja vabaaeg
- Keskkond ja planeering
- Majandusareng
- Sotsiaalküsimused
- Haridus
- Noorsootöö
- Kesselaid

1. Eesmärk: Haldussuutlikkust hoitakse kõrgel tasemel läbi külavanemate võrgustiku, tugevate spetsialistide ja aktiivse koostöö naabervaldadega

Muhu vallavolikogu 17.08.2016. a otsusest nr 161 „Taotlus erandi kohaldamiseks haldusterritoriaalses korralduses“ lähtuvalt esitati Rahandusministeeriumile taotlus haldusterritoriaalse korralduse muutmise algatamata jätmiseks. Vastavalt Vabariigi valitsuse 9.veebruari 2017.a. otsusele jäeti, tuginedes haldusreformi seaduse §9 lg3 p3 sätestatud

mereliste saarvaldade erandile, haldusterritoriaalse korralduse muutmine algatamata ning seega jätkab Muhu vald iseseisva omavalitsusüksusena.

Valla ametnikel võimaldatakse osaleda erialastel koolitustel, muhulastest õpilastele võimaldatakse õppepraktika läbiviimist vallas ja valla hallatavates asutustes (2016. a Muhu Muuseumis).

Koostöös Orissaare, Pöide, Leisi, Mustjala, Laimjala ja Lääne – Saare vallaga valmistati ette dokumente projektitaotluse „Saare maakonna maalinnade võrgustiku arendamine“ esitamiseks Piirkondade konkurentsivõime tugevdamise programmi taotlusvooru.

2. Eesmärk: Valla registrijärgsete elanike arvu suurendamine aktiivse teavitustööga

Muhu vallas pakutavate elamis- ja töötingimuste, pakutavate teenuste tutvustamine valla kodulehel ja „Maale elama“ veebilehel. 2016. a lõpuks kasvas Muhu elanike arv aasta algusega võrreldes 20 inimese võrra.

3. Eesmärk: Muhu valla kuvandit turustatakse aktiivselt

Valla kodulehe pidev uuendamine info edastamise parandamiseks.

4. Eesmärk: Vald jätkab valdkondlike arengudokumentide koostamist ja toetab piirkondlike arengukavade juhtimist

Valmis Muhu valla soojusmajanduse arengukava aastateks 2016 – 2030.

5. Eesmärk: Avalikkus on hästi informeeritud valla tegevustest ja asutuste tööst

Valla tegevused on kajastatud valla koduleheküljel, ajalehes Muhulane ja maakonnalehtedes. 2 korda aastas korraldatakse külavanematele koosolekuid info paremaks edastamiseks külaelanikeni.

Muhu uudised on kajastatud nii maakonnaraadios, Raadio Kadis, kui ka ERR-is Vikerraadio kaudu.

8. Eesmärk: Toetatakse elamispindade loomist töötajatele

Ettevalmistustööd endise hooldekodu maja korteriteks ümber ehitamiseks, sh hoone energiaauditi koostamine Pilvero OÜ poolt.

Külaelu ja vabaaeg

13. Eesmärk: Vald ja külavanemad teevad omavahel aktiivset koostööd külade arendamiseks

Kaks korda aastas külavanematele üldkoosoleku korraldamine. Vald toetas jätkuvalt läbi seltsitegevuse korra ja selleks vallaeelarves ettenähtud vahendite abil külade ühisürituste

läbiviimist ja spordiplatside ning küla ühisrajatiste ehitamist. Külavanematele toimus õppereis Järva maakonda.

15. Eesmärk: Küla kogukondadele luuakse head võimalused vabaaja veetmiseks, ühistegevuseks ja koosviibimisteks

Valmis Hellamaa laululava ehitustööde I etapp. Liiva (Muhu pastoraadi) pargis tehti hooldustöid.

16. Eesmärk: Tõstetakse Muhu saare külustuskeskkonna atraktiivsust

Aktiivne osalemine Teeme Ära talgutel: 2016. a toimus 27 talgut üle 450 osalejaga. Talgulised puhastasid võsast külateede ääri ja koristasid prügi, korrastasid külaplatse, Liiva- ja Hellamaa spordiväljakut, rajasid kiigeplatsi, tehti koristus- ja remonditöid Rinsi kirikus, laoti kiviaedu jne.

Uuendati Hellamaa kiriku infotahvli sisu.

17. Eesmärk: Kultuuripärand on hoitud ja huvilistele ligipääsetav

Muhu vald toetas Muhu pastoraadihoonele uue katusekatte paigaldamist. Heakorratööd Muhu maalinnal.

18. Eesmärk: Säilitatakse Muhu Muuseum kohaliku pärandkultuuri keskusena

Vald omandas Koguva Kunstitali, mida muuseum kasutab täiendava näitusepinnana, samuti on seal suvehooajal avatud muuseumi kohvik ja kauplus.

19. Eesmärk: Muhu pärandkultuuri laiaulatuslik tutvustamine

Muhu pärandikooli eestvedamisel toimusid erinevad õpitoad. Muhu Muuseum korraldas pärandoskuste nädala.

20. Eesmärk: Kultuuriüritustes ja harrastustegevustes osalemiseks parandatakse ja mitmekesistatakse kohalikke tingimusi

Valmis Hellamaa laululava ehitustööde I etapp. Alustati Hariduse detailplaneeringu koostamist.

21. Eesmärk: Parandatakse võimalusi spordi ja kehakultuuriga tegelemiseks

Parendati Muhu Spordihalli olmetingimusi, hoonesse ehitati täiendav WC

Keskkond ja planeering

22. Eesmärk: Koostatakse uus Muhu valla üldplaneering ja sellest tulenevaid planeeringuid

Alustati uue Muhu valla üldplaneeringu koostamist, samuti Liiva keskuse detailplaneeringu koostamist.

27. Eesmärk: Vallas olevad avalikud teed ja parklad on heas korras ja külavahelised teelõigud on tolmuvabad

Jätkusid tegevused Koguva dolokivi karjääri kaevandamisloa taotlemiseks ja maavara kasutusele võtmiseks, Keskkonnaamet väljastas karjäärile välisõhusaaste loa.

Tolmuvaba katte sai Külasema, Soonda, Lõetsa, Võlla külade teed, Linnuse – Väina tammi tee 1,0 km ulatuses, Tamse küla tee algusosa, tolmuvaba katte sai Rinsi kalmistu parkla. Parandati paljude külade kruusateede katteid kasutades selleks greideri teenust ja tolmulõikude töötlemist CaCl'ga. Maanteeamet viis lõpule tolmuvaba katte paigaldamise Hellamaa – Nõmmküla teele.

28. Eesmärk: Jätkatakse väikesadamate arendustegevust

Vald esitas Kalanduspiirkonna kohaliku arengu strateegia rakendamise projektitaotluse „Võrkaia sadama kalastuskai ümberehitamine“. Taotlust ei rahastatud.

29. Eesmärk: Majapidamiste heitvee käitluse taseme tõstmine

Otsiti võimalusi Liiva puhasti võimsuse suurendamiseks. Vald soetas 30 m³ kogumismahuti ja korraldas reovee vedu Kuressaare reoveepuhastisse.

Majandusareng**33. Eesmärk: Turundatakse aktiivselt ettevõtluskeskkonda**

Levitatakse infot ettevõtlustingimuste ja sotsiaalsete hüvede kohta valla veebilehel, koostöös Saaremaa Arenduskeskusega, samuti „Maale elama“ veebilehel. Igal aastal tunnustatakse ettevõtjaid erinevates kategooriates (nt. parim kohalik maksumaksja, hea ettevõtlusidee)

35. Eesmärk: Töötajaskonna järelkasvu ja tööealiste kvalifikatsiooni tõstetakse läbi vallas korraldatavate haridusprogrammide.

Järjepidev käsitööoskuste arendamine erinevate koolituste ja õpitubade korraldamisega.

36. Eesmärk: Muhu on tuntud kui kohalikule kultuuri ja looduspärandile toetuv vääraturismi sihtkoht

Valla poolne iga-aastane turismiinfopunkti töö koordineerimine. Muhu Turismiinfopunkt oli 2016. a suvel avatud 13. juunist 21. augustini iga päev kell 10 - 18. Sel ajavahemikul külastas infopunkti 2885 inimest, keskmine päevane külastatavus oli 41 inimest. Umbes poole kõigist külastajatest moodustasid eestlased (49,4%), arvukuselt järgmised olid soomlased (10, 7%), sakslased (9%), venelased (8,7%) ja inglased (5,1%). Eelmise aastaga võrreldes vähenes infopunkti kogukülastatavus 5%, siseturistide osakaal vähenes 16%, kasvas aga sakslaste ja venelaste osakaal (vastavalt + 66% ja 63%).

Peamiselt küsiti informatsiooni vaatamisväärsuste, majutusvõimaluste, ühistranspordi ja erinevate ürituste kohta, samuti (väikeste)lastega peredele sobivate ajaveetmise võimaluste

kohta. Külastajatel oli võimalus kasutada ka MTÜ Saarte Geopark poolt paigaldatud infokioski, mille abil saab infot geopargi territooriumil paiknevate vaatamisväärsuste jms kohta.

Osaleti MTÜ Saarte Geopark maakondlikes projektides, mille eesmärgiks on tutvustada paremini nii tervikuna Saare maakonna kui ka Muhu saare geoloogilisi, kultuuri- ja loodusväärtusi.

37. Eesmärk: Põllumajandus ja kalapüük on saanud jätkusuutlikuks

Muhu vald jätkas tegevust MTÜ Saarte Kalandus liikmena.

39. Eesmärk: Otsitakse võimalusi pakiautomaadi süsteemi rajamiseks.

Muhu Vallavalitsus jätkas võimaluste otsimist Muhus Liivale pakiautomaatide paigaldamiseks.

Sotsiaalküsimused

44. Eesmärk: Tehakse aktiivselt ennetustööd terviseriskide vähendamiseks

Toimused koolitused erinevatel terviseteemadel (toitumine, esmaabi jne). Tervise teemade kajastamine valla ajalehes ja kodulehel. Tervislikku toitumist propageerivad lasteaed ja kool.

45. Eesmärk: Arendatakse kohalikku taristut aastaringseks elutegevuseks ning ennetatakse ilmastikust tingitud kriisiolukordasid külates

Muhu vald osaleb Hajaasustuse programmis. Algasid ettevalmistustööd Perearstikeskuse II korruse rekonstrueerimiseks, ehitati Perearstikeskuse juurdepääsutee. Valmis Muhu hooldekodu ruumide eluruumideks rekonstrueerimise projekt.

46. Eesmärk: Pereväärtusi propageeritakse läbi ühisürituste ja eeskujude kajastamine

Koolis, noortekeskuses, Muhu Muuseumis, lasteaias toimuvad regulaarselt peredele ja lastele suunatud üritused.

47. Eesmärk : Muhu valla elanikele on loodud toimiv töbörsi teavituskokkond

Läbi valla kodulehe kajastatakse aktiivseid tööpakkumisi. Töökuulutuste jagamiseks kasutatakse erinevaid sotsiaalmeedia kanaleid.

48. Eesmärk: Parandatakse kohaliku meditsiiniteenuse võimekust

Perearstikeskust toetatakse majanduskulude katmisel. Meditsiini valdkonna õppuritel võimalus läbida praktika Muhu Hooldekeskuse SA-s. Ettevalmistustööd Perearstikeskuse II korruse rekonstrueerimiseks, juurdepääsutee rajamine. Toimib koduõendusteenus. Hooldekeskuses pakub teenust füsioterapeut.

49. Eesmärk: Laiendatakse sotsiaalhoolekandeteenuste valikut ning tehakse koostööd erasektoriga

Vajaliku koolituse läbis kaks tugiisikut. Koostöös SA Muhu Hooldekeskusega on laienenud teenuste valik koduhooldu klientidele (pesupesemise- ja saunateenus, toitlustamine, jne). Valmis Sotsiaalhoolekandeline abi andmise korra eelnõu.

50. Eesmärk : Kaardistatakse eakate elukorraldus ja arendatakse tugiteenuseid

Kaks korda aastas toimuvatel külavanemate infopäevadel jagatakse infot abivajajatest leibkondadest ja erinevate sotsiaalteenuste vajadustest. Sotsiaalteenuste ja toetusi puudutavat infot jagatakse regulaarselt kohalikus ajalehes ja eakate päevakeskustes.

52.Eesmärk: Abivajavate majapidamiste toetuseks korraldatakse aastaringselt kogukondlikke talguid

Noortekeskuse töölaagri noored saavad tööd koduhooldusklientide juures

Haridus

55. Eesmärk: Muhu põhikooli ja lasteaia kuvand on tuntud

Kooli ja lasteaeda puudutavat infot ja õpilaste saavutusi kajastatakse valla kodulehel, ajalehes Muhulane, portaalis Maale elama. Vallavalitsus annab igal aastal välja hariduspreemia.

58. Eesmärk: Õpimotivatsioon on paranenud uueneva õpitegevuse ja –keskkonna abil

2016. aastal hoogustus infotehnoloogia kasutamine õppetöös: edukalt osaleti pranglimise võistlusel, online kabe-male; õpetajad kasutasid tasuta Miksikese keskkonda; algklasside õpetajad kasutasid tasuta „Matetalgute“ keskkonda;

59. Eesmärk: Õppeasutused teevad koostööd vallavalitsusega rahastusprojektide koostamiseks

KIK toetas nii lasteaia kui ka põhikoolis lastele õppekäikude korraldamist.

65. Eesmärk: Tugiteenused on säilitatud vähemalt 2013. a mahus

Tulenevalt hariduslikest erivajadustest said õpilased jätkuvalt vajalikke tugiteenuseid.

67. Eesmärk: Jätkatakse remonditöödega õppeasutustes

EASi Regionaalsete investeeringutoetuste programmist toetati lasteaia söögisaali rajamist

Kesselaid

80. Eesmärk: Kesselaiule luuakse aastaringsed elamistingimused

Projekt „Kesselaiu abaja paadisilla rajamine“ arvati Väikesaarte programmi tegevuskavasse. Ettevalmistustööd põhitaotluse esitamiseks. Väikesaarte programmi esitati ka taotlus „Kesselaiu elektrivarustus – teine etapp“, mis ei saanud toetust.

Arengusuunad järgnevateks aastateks

Vastavalt Muhu valla arengukavale 2014-2020 on lähiaastatel suuremad investeeringuobjektid järgmised:

- Muhu endise hooldekodu maja energiatõhususe suurendamine, korterite ehitamine
- Hellamaa laululava rajamise II etapp
- Liiva keskuse ettevõtlusala rajamine, Liiva keskuse detailplaneeringu elluviimine
- Hellamaa Külakeskuse rekonstrueerimisprojekti koostamine ja hoone seisukorra parendamine
- Muhu Spordihalli rekonstrueerimine, ujula ehitamine
- Muhu Perearstikeskuse I korruse rekonstrueerimistööd
- Teedemajanduses jätkatakse suurema liikluskoormusega vallateede mustkate alla viimisega.
- Korrastatakse ja arendatakse vallale kuuluvaid puhkealasid

Täpsemad valla arengusuunad lähiaastateks on toodud Muhu valla arengukava 2014-2020 tegevuskavas ja Muhu valla eelarvestrateegias aastateks 2017-2020.

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE**Bilanss**

Eurodes			
	Lisad	31.12.2016.a.	31.12.2015.a.
Varad		6 928 545	7 238 454
Käibevara		439 078	533 847
Raha	2	283 724	394 952
Maksu-, lõivu- ja trahvinõuded	3	138 917	123 861
Muud nõuded ja ettemaksed	4	16 437	14 769
Varud		0	265
Põhivara		6 489 467	6 704 607
Osalused tütar- ja sidusettevõtjates	5	1 023	1 023
Pikaajalised finantsinvesteeringud	6	143 985	143 985
Kinnisvarainvesteeringud	7	46 422	0
Materiaalne põhivara	8	6 266 054	6 518 895
Bioloogilised varad	8	31 983	40 704
Kohustised ja netovara		6 928 545	7 238 454
Lühiajalised kohustised		143 901	179 056
Võlad tarnijatele	9	14 386	31 377
Võlad töövõtjatele	9	10 002	15 002
Muud kohustised ja saadud ettemaksed	10	46 081	52 549
Laenukohustised	11	73 432	80 128

Pikaajalised kohustised		329 825	403 250
Laenukohustised	11	329 825	403 250
Kohustised kokku		474 446	582 306
Netovara		6 454 819	6 656 148
Aruandja omanikele kuuluv netovara		6 454 819	6 656 148
Kassareserv		6 391	6 391
Akumuleeritud ülejääk (puudujääk)		6 650 046	6 289 425
Aruandeaasta tulem		-201 618	360 332

Tulemiaruanne

eurodes			
	Lisad	2016.a.	2015.a.
Tegevustulud		2 062 024	2 544 770
Maksud ja sotsiaalkindlustusmaksed	3	1 407 287	1 309 651
Kaupade ja teenuste müük	12	180 184	186 049
Saadud toetused	13	470 650	1 018 972
Muud tulud	14	3 903	30 098
Tegevuskulud		-2 258 587	-2 180 203
Antud toetused	15	-98 224	-88 698
Tööjõukulud	16	-1 033 439	-980 548
Majandamiskulud	17	-559 715	-479 023
Muud kulud	17	-111 135	-201 727
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	7,8	-456 074	-430 207
Aruandeperioodi tegevustulem		-199 563	364 567
Finantstulud ja -kulud	17a	-5 055	-4 235
Aruandeperioodi tulem		-201 618	360 332
Aruandeperioodi tulem ja siirded kokku		-201 618	360 332

Rahavoogude aruanne

eurodes			
	Lisad	2016.a.	2015.a.
Rahavood põhitegevusest			
Aruandeperioodi tegevustulem		-196 563	364 567
Korrigeerimised:			
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	7,8	456 074	430 207
Käibemaksukulu põhivara soetuseks	17	42 903	144 418
Kasum/kahjum põhivaramüügist	14	1 059	-24 526
Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	13	-47 876	-591 651
Antud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	15	28 991	20 543
Korrigeeritud tegevustulem		284 588	343 558
Põhitegevusega seotud käibevarade netomuutus kokku		-16 459	-15 519
Põhitegevusega seotud kohustiste netomuutus kokku		-10 584	-14 683
Rahavood põhitegevusest kokku		257 545	313 356
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud põhivara eest (v.a. finantsinvest. ja osalused)			
Materiaalse põhivara soetus	7	-309 287	-885 957
Tasutud pv.eest (v.a. fin.invest.ja osalused) kokku		-309 287	-885 957
Laekunud pv. müügist (v.a. fin.invest.ja osal.) kokku	7,14	9 223	30 267
Laekunud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	13	45 459	588 821
Tasutud sihtfinantseerimist põhivara soetuseks		-28 991	-20 689
Laekunud intressid ja muu finantstulu	17a	48	24
Rahavood investeerimistegevusest kokku		-283 548	-287 534
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud	11	0	241 878
Tagasi makstud laenud	11	-74 543	-65 544

Tagasi makstud kapitalirendikohustised	11	-5 579	-5 473
Makstud intressid	11	-4 786	-4 256
Muud finantskulud		-317	-3
Rahavood finantseerimistegevusest kokku		-85 225	166 602
Puhas rahavoog		-111 228	192 424
Raha ja selle ekvivalendid perioodi alguses	2	394 952	202 528
Raha ja selle ekvivalentide muutus		-111 228	192 424
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpus	2	283 724	394 952

Netovara muutuste aruanne

eurodes				
	Lisad	Kassareserv	Akumuleeritud tulem	k o k k u
Saldo seisuga 31.12.2014		6 391	6 290 381	6 296 772
Aruandeperioodi tulem			360 332	360 332
Ümberhinnatud põhivara			-956	-956
Saldo seisuga 31.12.2015		6 391	6 649 757	6 656 148
Aruandeperioodi tulem			-201 618	-201 618
Ümberhinnatud põhivara	8		289	289
Saldo seisuga 31.12.2016		6 391	6 448 428	6 454 819

Eelarve täitmise aruanne 2016. aastal

eurodes				
	esialgne eelarve	lõplik eelarve	täitmine	täitmise %
PÕHITEGEVUSE TULUD	1 923 130	1 944 555	1 993 423	102,5
Maksud	1 341 745	1 357 041	1 392 133	102,6
<i>füüsilise isiku tulumaks</i>	<i>1 265 445</i>	<i>1 280 741</i>	<i>1 316 223</i>	<i>102,8</i>
<i>maamaks</i>	<i>74 300</i>	<i>74 300</i>	<i>74 053</i>	<i>99,7</i>
<i>reklaamimaks</i>	<i>2 000</i>	<i>2 000</i>	<i>1 857</i>	<i>92,9</i>
Kaupade ja teenuste müük	170 381	170 381	184 113	108,1
Muud tegevustulud	1 850	1 850	1 922	103,9
Muud saadud toetused kuludeks	50 338	56 467	56 128	99,4
Toetusfond	358 816	358 816	359 127	100,1
PÕHITEGEVUSE KULUD	1 766 114	1 772 107	1 729 074	97,6
Reservfond	55 000	595		
Valitsussektori teenused	250 459	271 041	267 387	98,7
Avalik kord	9 759	9 759	5 748	58,9
Majandus	253 954	253 116	234 588	92,7
Keskkonnakaitse	29 207	44 505	43 378	97,5
Elamu- ja kommunaalmajandus	59 245	60 376	60 588	100,4
Tervishoid	422	422	422	100
Vaba aeg ja kultuur	253 826	263 100	262 575	99,8
Haridus	748 469	750 815	740 670	98,6
Sotsiaalne kaitse	105 773	118 378	113 718	96,1
INVESTEERIMISTEGEVUS	-334 581	-250 013	-295 456	118,2
Põhivara müük (+)	20 000	20 000	9 223	46,1
Põhivara soetuseks saadav sihtfin.(+)	134 000	134 000	42 551	31,8
Põhivara soetuseks antav sihtfin.(-)	-25 000	-32 068	-28 991	90,4
Põhivara soetus (-)	-457 500	-365 864	-313 500	85,7
Finantstulud (+)	70	70	48	68,6
Finantskulud (-)	-6 151	-6 151	-4 787	77,8

FINANTSEERIMISTE GEVUS	19 825	-80 175	-80 121	99,9
Kohustiste võtmine	100 000	0	0	0
Kohustiste tasumine	-80 175	-80 175	-80 121	99,9
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-157 740	-157 740	-111 228	
Likviidsed varad a.lõpu seisuga	237 212	237 212	283 724	
Võlakohustised a. lõpu seisuga	403 203	403 203	403 257	

Eelarve täitmise aruanne on koostatud kassapõhisel printsiibil ja see ei ole finantsaruannetega võrreldav. Vt ka lisa 1. Eelarve täitmise aruannet selgitab lisa 19.

Lisa 1 Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted

Käesolev raamatupidamise aastaaruanne on koostatud vastavuses Eesti hea raamatupidamistavaga. Eesti hea raamatupidamistava tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele. Selle põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid ning riigi raamatupidamise üldeeskiri. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud **EURODES**.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes soetusmaksumuse printsiibist, v.a. raamatupidamisjuhenditega sätestatud juhtudel. Andmeid on võrreldud 2015.a.majandusaasta aruandega.

Raha ja selle ekvivalendid

Bilansis kajastatakse kirjel "Raha ja pangakontod" kassas olevat sularaha ja arvelduskontode jääke. Samuti tähtajaline deposiit. (kasutusel on üleöödeposiit).

Nõuded

Maksu-, lõivu-, trahvi- ja muud nõuded on bilansis kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil. Nõudeid kajastatakse bilansis nõudeõiguse tekkimise momendil ning hinnatakse lähtuvalt tõenäoliselt laekuvatest summadest. Võimaluse korral hinnatakse iga konkreetse kliendi laekumata nõudeid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Suure hulga samaliigiliste nõuete laekumise tõenäosust hinnatakse grupi baasil, võttes arvesse eelmiste perioodide statistikat sarnaste nõuete laekumise kohta. Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded on bilansis tõenäoliselt laekuva summani alla hinnatud. Aruandeperioodil laekunud, eelnevalt kuludesse kantud nõuded on kajastatud aruandeperioodi ebatõenäoliste nõuete kulu vähendusena. Nõuet loetakse lootusetuks, kui juhtkonna hinnangul puuduvad võimalused nõude kogumiseks. Lootusetud nõuded on bilansist välja kantud.

Pikaajalisi nõudeid kajastatakse algselt saadaoleva tasu nüüdisväärtuses, arvestades järgnevatel perioodidel nõudelt intressitulu sisemise intressimäära meetodil.

Osalused sihtasutustes ja mittetulundusühingutes

Kui avaliku sektori üksus omab sihtasutuses või mittetulundusühingus valitsevat mõju (üldjuhul üle 50% hääleõigusest), kajastatakse osalust 100%-na. Kui avaliku sektori üksus omab sihtasutuses või mittetulundusühingus olulist mõju (üldjuhul 20-50% hääleõigusest), osalust bilansis ei kajastata, kuid avalikustatakse aastaaruande lisades.

Osalused sidusettevõtjates

Osalused sidusettevõtjates kajastatakse soetusmaksumuses, korrigeerides seda vajadusel allahindlusega. Kui osaluse soetusmaksumus on kõrgem kui osaluse objekti netovara, hinnatakse osaluse soetusmaksumus alla kuni osaluse summani üksuse netovaras. Kui osaluse summa üksuse netovaras järgnevatel perioodidel suureneb, taastatakse allahindlus kuni osaluse soetusmaksumuseni või osaluse summani üksuse netovaras, olenevalt sellest kumb neist on madalam.

Finantsinvesteeringud

Muude pikaajaliste finantsinvesteeringutena kajastatakse investeeringuid osaluse suurusega alla 20%. Nimetatud pikaajalisi finantsinvesteeringuid kajastatakse soetusmaksumuses, kuna nende õiglast väärtust ei ole olnud võimalik usaldusväärset hinnata. Alates 2011. aastast kajastatakse alla 20%-lisi osalusi avaliku sektori äriühingutes samal moel nagu sidusettevõtjaid.

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid hinnangulise kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates 5 000 eurost. Kuni 31.12.2016 kehtis 2000 eurot. Varad, mille kasulik tööiga on üle ühe aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 5 000 euro, kantakse soetamisel kulusse. Põhivara rekonstrueerimisväljaminekud, mis vastavad materiaalse põhivara mõistele, liidetakse materiaalse põhivara soetusmaksumusele. Rekonstrueerimisväljaminekute lisamisel hinnatakse vara järelejäänud kasulikku eluiga ja vajadusel reguleeritakse põhivara kulumi normi. Põhivara soetusmaksumusse arvatakse kulutused, mis on vajalikud selle kasutuselevõtmiseks, v.a. soetusega kaasnevad maksud, lõivud, laenu-, koolitus- ja lähetuskulud, mis kajastatakse kuluna.

Põhivarasid kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum.

Kulumi arvestusel kasutatakse lineaarset meetodit. Kulumi norm määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle hinnangulisest kasulikust elueast. Kui põhivara koosneb erineva hinnangulise kasuliku elueaga komponentidest, mille soetusmaksumus on võimalik usaldusväärset hinnata, võetakse komponendid eraldi arvele. Kulumi normid aastas on põhivara gruppidele järgmised:

*Hooned ja rajatised 2 - 5%

*Masinad ja seadmed, tööriistad, inventar 10 - 20%

*Infotehnoloogilised seadmed ja arvutustehnika 33%

Maad ja kunstiväärtused, mille väärtus aja jooksul ei vähene, ei arvestata amortisatsiooni.

Ümberhindlus

Aastatel 2003 kuni 2005 viidi läbi kinnisvarainvesteeringute ja materiaalse põhivara (sh. teed) ühekordne ümberhindlus, mis tulenes vajadusest võtta arvesse enne 1996.a. toimunud hüperinflatsiooni ja korrigeerida varasemaid puudujääke raamatupidamises.

Seoses maareformi kestmisega on ümberhindluste kajastamist jätkatud ka peale 2005.a., võttes arvele aruandeperioodil mõõdistatud ja maakatastrisse kantud maad. Samuti võetakse ümberhindlusena jätkuvalt arvele aruandeperioodil omandatud peremehetut vara, mis on saadud seoses pärijate puudumisega.

Varade ümberhindamiseks kasutatakse eelisjärjekorras turuhinda. Objektide korral, millel turuhind puudub, kasutatakse õiglase väärtuse määramiseks jääkasendusmaksumuse meetodit. Maa arvelevõtmiseks kasutatakse maksustamishinda, kui turuhind pole teada.

Bioloogiline vara on loomne või taimne elusorganism. Bioloogilist vara kajastatakse õiglases väärtuses (kasvav mets) ja soetusmaksumuses (istandus – allee).

Renditud varad

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Aruandekohuslane on rentnik ja kasutab kasutusrenti ja kapitalirenti.

Kasutusrendi maksed kajastatakse perioodi kuluna.

Kapitalirendi maksed kajastatakse finantseerimistegevuses kohustiste tasumisena. Kapitalirent lõppeb 2017.aastal. Kapitalirendi kohustis on bilansis jagatud lühi- ja pikaajaliseks.

Laenukohustised

Laenukohustised kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Lepingutasud kajastatakse laenude saamisel kohe intressikuludes.

Laenukohustis on bilansis jagatud lühi- ja pikaajaliseks, lähtudes sellest kas kohustise valdamine kestab kuni üks aasta või kauem arvestatuna bilansikuupäevast.

Lühiajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustisi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas.

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimisena kajastatakse sihtotstarbeliselt antud ja teatud tingimustega seotud toetusi. Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna või kuluna enne, kui eksisteerib piisav kindlus, et toetuse saaja vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ja sihtfinantseerimine leiab aset. Saadud sihtfinantseerimise kajastamisel rakendatakse brutomeetodit, mille järgi kajastatakse nii saadud sihtfinantseerimist kui ka selle arvel tehtud kulusid või põhivara soetust mõlemaid eraldi.

Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist (tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega).

Kassareserv

Kassareserv on moodustatud volikogu otsusega akumulieeritud tulemist, eesmärgiga tagada vallavalitsuse likviidsus. See väljendab ühtlasi likviidse rahana hoidmisele kuuluvat summat, mida võib kasutada aruandeaasta kestel laekumiste viibimisel eelarveliste kulude katmiseks, kuid see tuleb vähemalt aruandeaasta lõpuks rahana taastada.

Tulude arvestus

Kogutud maksude ning loodusvarade kasutamise ja saastetasude tulu võetakse arvele tekkepõhiselt vastavalt Maksu- ja Tolliameti ja Keskkonnaministeeriumi poolt esitatud teatistele. Kohalike maksude tulu võetakse arvele tekkepõhiselt vastavalt esitatud maksudeklaratsioonidele. Lõivutulu kajastatakse laekumisel. Toodete, kaupade ja põhivara müügist saadud tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud ostjale üle ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel, lähtudes valmidusastme meetodist.

Kulude arvestus

Kulusid kajastatakse tekkepõhiselt. Põhivara ja varude soetamisel tasutud mittetagastatavad maksud ja lõivud (sh. käibemaks, mida ei saa arvata sisendkäibemaksuks) kajastatakse soetamishetkel kuluna (tulemiaruaande kirjel Muud tegevuskulud). Hallatavad üksused Muhu Muuseum ja Muhu Põhikool on käibemaksukohuslased ja arvestavad käibemaksu sisendkäibemaksuna.

Seotud osapooled

Seotud osapoolteks loetakse Muhu vallavolikogu ja valitsuse liikmed ning asutuste juhid, kellel on antud õigus iseseisvalt lepinguid sõlmida, valitseva mõju all olevate sihtasutuste, mittetulundusühingute ja äriühingute nõukogude ja juhatuste liikmed, kõigi eelpool loetletud tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmete lähedased pereliikmed, samuti ka nende valitseva ja olulise mõju all olevad sihtasutused, mittetulundusühingud ja äriühingud.

Bilansipäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustiste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmsid bilansikuupäeva ja aruande koostamispäeva 01.06.2017 vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustiste hindamisel arvesse võetud, kuid mis võivad oluliselt mõjutada järgmise aruandeaasta tulemust, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades.

Eelarve täitmise aruanne

Eelarve täitmise aruanne on koostatud kassapõhiselt, mistõttu selle andmeid ei ole võimalik võrrelda tekkepõhistes aruannetes kajastatud andmetega. Lisaks kassapõhisest printsiibist tulenevatele ajalistele erinevustele, on selles kasutusel veel järgmised olulised erinevad arvestuspõhimõtted:

- a. põhivara soetamisel tasutud summad kajastatakse eelarve täitmisel kuluna ning põhivara müügist laekunud summad tuluna, amortisatsiooni ja muid põhivaradega tehtud mitterahalisi tehinguid eelarve täitmise aruandes ei kajastata.
- b. Kaupade ja teenuste ning põhivarade soetamisel lisanduv käibemaks, mida ei saa arvata sisendkäibemaksuks, on eelarve täitmise aruandes kajastatud vastavate kaupade, teenuste ja põhivara soetamise kuluna.

Lisa 2 Raha ja selle ekvivalendid

	2016.a.	2015.a.
Sularaha kassas	3 495	11 146
Arvelduskontod pankades	280 229	383 806
Raha ja pangakontod kokku	283 724	394 952

Selgitus: Kokku on rahaline jääk 283 724 eurot, millest 6 391 eurot on kassatagavara (vt. bilansis rida "Reservid").

Lisa 3 Maksu-, lõivu- ja trahvinõuded ning trahvitulud

Maksu-, lõivu- ja trahvinõuded

		2016.a.	2015.a.
Maksud	üksikisiku tulumaks	138 186	123 126
	maamaks	315	181
Loodusressursside kasutamise ja	vee-erikasutustasu	315	388
saastetasud	saastetasu	101	166
kokku:		138 917	123 861

Maksu-, lõivu- ja trahvitulud

		T u l u d	
		2016.a.	2015.a.
Maksud	tulumaks	1 331 283	1 233 180
	maamaks	74 187	74 443
	reklaamimaks	1 817	2 028
kokku:		1 407 287	1 309 651

Maksu- ja Tolliameti teatis on aluseks nii maksude kui ka keskkonnakasutusest tulenevate nõuete/tulude tekkepõhiseks arvelevõtmiseks (Riigi raamatupidamise üldeeskiri §20 lg 4 ja 7).

Lisa 4 Muud nõuded ja ettemaksed

			2016.a.	2015.a.
1.	<i>Nõuded</i>			
	Sihtasutused ja MTÜ-d, KÜ-d	nõue	4 122	2 868
	Pria saamata sihtfin.tegevuskuludeks	Nõue	0	350
	FIE-d ja eraisikud	nõue	8 725	8 216
	Äriühingud	nõue	1 791	1 787
	Muud asutused	nõue	53	91
	Ministeeriumide asutused	nõue	1 573	967
	Saamata lisapuhkepäevade hüvitis	nõue	0	0
2.	<i>Maksude, lõivude, trahvide ettemaksed</i>			
	Käibemaksu ettemaks (muuseum, põhikool)	ettemaks	173	490
3.	<i>Ettemakstud tulevaste perioodide kulud</i>			
	<i>Muud ettemakstud tulevaste perioodide tulud (hajaasustus)</i>		0	0
	Kokku		16 437	14 769

Nõuded ostjate vastu (FIE-d ja eraisikud; äriühingud ja omavalitsused) on valdavalt detsembrikuu teenused ja kommunaalmaksed.

Lisa 5 Osalused sihtasutustes ja sidusettevõtetes

Muhu Hooldekeskuse Sihtasutus asutati septembris 2009. Asutamisoatsuse alusel maksti 32 € asutamiseks 25 kohta eest. Teised asutajad : Orissaare – 13 kohta; Põide - 7 kohta ja Laimjala – 5 kohta. Kokku Sihtasutuse sihtkapital 64 €. Muhu Vallavalitsus omab SA-s ühe nõukogu liikme kaudu 20% hääleõigusest. SA Muhu Hooldekeskus alustas tööd 01.aprilli 2014. Vastavalt kokkuleppele kajastati hoone ehituse kulud ja sihtfinantseerimise tulud Muhu Vallavalitsuse bilansis (vt. lisa 8)

Maasi Jäätmehoolduse OÜ

	osaluse % nimiväärtus	Tulemiarunde näitajad			Bilansi näitajad	
		tegevustulu	tegevuskulu	tulem	varad	netovara
Osalus sidusettevõtjates 31.12.16	20 / 1 023	32 721	-54 673	-21 952	213 230	211 229
Osalus sidusettevõtjates 31.12.15	20 / 1 023	33 363	-51 063	-17 698	234 676	233 182

Muhu Vallavalitsusele kuulub Maasi Jäätmehoolduse OÜ üks osa nimiväärtusega 1023€ ehk 20%. Teised asutajad on: Leisi vald 23%; Orissaare vald 22%; Valjala vald 15%; Põide vald 11%; Laimjala vald 9%.

Lisa 6 Pikaajalised finantsinvesteeringud

	31.12.2016	31.12.2015
Pikaajalised finantsinvesteeringud.	143 985	143 985

Muhu Vallavalitsuse osalus Kuressaare Veevärk AS-s, osaluse suurus 1,537%.

Lisa 7 Kinnisvarainvesteeringud

	2016	2015
Bilansiline väärtus perioodi alguses 01.01.2016	0	0
Soetusmaksumus	0	0
Akumuleeritud kulum	0	0
Jääkväärtus	0	0
Ümberklassifitseerimine materiaalsest põhivarast	124 147	0
Soetatud	290	0
Üle tulnud kulum	-77 094	
Kulum ja allahindlus	-921	0
Perioodi liikumised kokku	46 422	0
Bilansiline väärtus perioodi lõpus 31.12.2016	46 422	0
Soetusmaksumus	124 437	0
Akumuleeritud kulum	-78 015	0
Jääkväärtus	46 422	0
s.h. kasutusrendile antud kinnisvarainvesteeringud		
Soetusmaksumus	123 395	0
Jääkväärtus	45 380	0

Lisa 8 Materiaalne põhivara

	Maa	Hooned ja rajatised	Masinad ja seadmed	Muu põhivara	Lõpetamata tööd ja ettemaksud	Kokku
Jääk 2016 a. alguses						
Soetusmaksumus	27 476	8505552	481 061	470 965	70 401	9555455
Kogunenud kulum	0	-2673529	-259 386	-103 645	0	-3036560
Jääkväärtus	27 476	5832023	221 675	367 320	70 401	6518895
Soetused ja parendused	10 500	109 334	20 419	13 321	94 936	248 510
Saadud mitterahaline sihtfinantseerimine	2 127	0	0	0	0	2 127
Kulum ja allahindlus	0	-342 111	-31 493	-29 943	0	-403 547
Müüdüd põhivara jäakväärtuse mahak.	-1 561	0	0	0	0	-1 561
Muu mahakandmine jäakväärtuses	0	-24 262	-12 939	-11 930	-2 475	-51 606
Üle viidud kinnisvara investeeringutesse	-13 683	-33 370	0	0	0	-47 053
Ümberhindlused	289					289
Ümberklassifitseerimine	0	36 313	0	0	-36 313	0
Kokku liikumised	-2 328	-254 096	-24 013	-28 551	56 148	-252 841
Jääk 2016.a. lõpus						
Soetusmaksumus	25 148	8495889	461 957	449 740	126 549	9 559 283
Kogunenud kulum	0	-2917963	-264 295	-110 971	0	-3 293 229
Jääkväärtus	25 148	5577926	197 662	338 769	126 549	6 266 054

Selgitus: kapitalirendi tingimustel renditud vara 2016.aastal ei soetatud.

Saadud mitterahalise sihtfinantseerimisega võeti arvele:

- 1) Maad maksustamishinnaga 2127 eurot (Liiva Tammeniidi mü, Liiva Kooli mü, Linnuse Tammiotsa mü, Igaküla Kelgumäe mü, Hellamaa Ruusi mü).

Müüdi Levalõpme küla Mihkli mü.

2016.aastal kanti põhivaradest välja alla 5000 eurot soetusmaksumusega põhivarad.

Selle tulemusena kanti kuludesse 51 606 eurot jääkmaksumuses.

Rahavoogude aruandes kajastub põhivara eest tasutud summana 309 287 eurot, mis tuleneb järgmistest summadest:

- 1) aruandeaasta soetuste summa 248 510 eurot
- 2) käibemaks aruandeaasta soetustelt 42 903 eurot (vt.ka lisa 16),
- 3) liidetud eelmise aasta tarnijatele võla tasumine +17 958 eurot,
- 4) lahutatud tarnijatele tasumata arve -84 eurot.

Kasutusrendile antud varad

	Kinnisvara- investeeringud	Maa	Hooned	Eluhooned	Kokku
Jääkväärtus 31.12.2015	0	13 399	63 049	32 549	108 997
Soetusmaksumus	0	13 399	156 678	98 955	269032
Akumuleeritud kulum	0	0	-93 629	-66 406	-160 035
Jääkväärtus 31.12.2016	45 380	126	30 459	27 601	103 566
Soetusmaksumus	123 395	126	54 073	98 955	276 549
Akumuleeritud kulum	-78 015	0	-23 614	-71 354	-172 983

	2016	2015
Kasutusrenditulud materiaalselt põhivaralt	10 551	9 678
Renditulud kasutusrendilepingutelt tulevastel perioodidel	68 190	87 095
Järgmisel majandusaastal	9 758	8 739
1.kuni 2.aastal	9 719	9 401
2.kuni 3.aastal	7 673	8 429
3.kuni 4.aastal	5 593	7 951
4.kuni 5 aastal	5 585	6 064
Peale 5.aastat	29 862	46 511

Bioloogiline vara

Jääk 2016.a. alguses	
soetusmaksumuses	40 704
Müüdud	-8 721
Jääk 2016.a. lõpus	
soetusmaksumuses	31 983

2016.aastal müüdi kaks metsaga kaetud kinnistut.

Kapitalirendi tingimustel renditud vara

		masinad ja seadmed		kokku
Jääkväärtus 31.12.2015.a.		15 560		15 560
soetusmaksumus		24 900		24 900
akumuleeritud kulum		-9 340		-9 340
Jääkväärtus 31.12.2016.a.		13 070		13 070
soetusmaksumus		24 900		24 900

akumuleeritud kulum		-11 830		-11 830
---------------------	--	---------	--	----------------

Kapitalirendi korras on renditud veoauto GAZ-3307.

Muhu Hooldekeskuse SA põhivarad

Vastavalt EAS-i projekti täitmise tingimustele võeti varad arvele Muhu valla bilanssi ja arvestatakse kulumit alates kasutuselevõtu ajast. Abikõlbulikkuse perioodi lõppedes annab Muhu vald varad üle koos kulumiga sihtasutusele Muhu Hooldekeskus. Varade eest on Muhu vallas vastutav isik sihtasutuse juhataja Aino Rummel.

Bilansipäeva seisuga on Muhu valla bilansis hooldekeskuse varad järgmiselt:

	<u>soetusmaksumus</u>	<u>jääkmaksumus</u>
maa	146	146
hoone	1 945 598	1 838 590
masinad ja seadmed	13 154	8 164
muu inventar	<u>209 825</u>	<u>129 554</u>
KOKKU	2 168 723	1 976 454

Amortisatsioonikulu Muhu Hooldekeskuse SA põhivaradelt oli 67 646 eurot, 2015.aastal 124623 eurot.

Lisa 9 Võlad tarnijatele ja töövõtjatele

hankijad / tegevusala	31.12.2016	31.12.2015
erinevad aktsiaseltsid, äriühingud, eraisikud		
valdavalt detsembri elekter, kütus jne.	14 302	13 419
Võlad tarnijatele põhivara eest	84	17 958
Kokku võlad hankijatele:	14 386	31 377

Võlad töövõtjatele	31.12.2016	31.12.2015
Puhkusetasude kohustis	10 115	15 002
Ettemakstud puhkustasud koos maksudega	-113	0
Kokku võlad töövõtjatele:	10 002	15 002

Lisa 10 Muud kohustised ja saadud ettemaksed

		31.12.2016	31.12.2015
Maksu- ja Tolliamet	maksud	38 754	38 590
Saare Maavalitsus (hajaasustus)			
Lisa 13	projekt	5 660	0
Keskkonnaministeerium	saastetasu	166	131
Tagatisrahad	Ettemaks	300	450
Sihtfinantseerimise ettemaksed EAS			
Lisa 13	Ettemaks	0	9000
Endel Leis korteri müügist ja hooldekodu kohamaksude vahe	ettemaks	1 201	4 378
Kokku muud kohustised:		46 081	52 549

Maksu- ja Tolliametile on tasumata maksud detsembri töötasult (tähtaeg 10.01.2017.a.)

	31.12.2016	31.12.2015
<i>sotsiaalmaksu kohustis</i>	24 210	24 024
<i>üksikisiku tulumaksu kohustis</i>	11 787	11 796
<i>töötuskindlustusmakse kohustis</i>	1 582	1 597
<i>kogumispensioni maksete kohustis</i>	1 175	1 173
<i>kokku:</i>	38 754	38 590

Keskkonnaministeeriumile on kohustis 4.kvartali kasutus- ja saastetasude osas.

Lisa 11 Laenukohustise jaotus järelejäänud tähtaja järgi

	lühiajaline osa	1 kuni 2 aastat	2 kuni 3 aastat	3 kuni 4 aastat	4 kuni 5 aastat	üle 5 aasta	pikaajaline	laen kokku
Jääk seisuga 31.12.2016	73 432	65 037	55 745	55 745	55 745	97 553	329 825	403 257
Pangalaenu	<i>71 536</i>	65 037	55 745	55 745	55 745	97 553	<i>329 825</i>	<i>401 361</i>
Kapitalirent	<i>1 896</i>	0					<i>0</i>	<i>1 896</i>
Jääk seisuga 31.12.2015	80 128	73 425	65 037	55 745	55 745	153 298	403 250	483 378
Pangalaenu	<i>74 543</i>	71 536	65 037	55 745	55 745	153 298	<i>401 361</i>	<i>475 904</i>
Kapitalirent	<i>5 585</i>	1 889					<i>1 889</i>	<i>7 474</i>

Aruandeperioodi liikumised

	2016.a.	2015.a.
Saadud laen	0	241 878
tagasimakstud laen	-74 543	-65 545
võetud kapitalirent	0	0
tagasimakstud kap.rent	-5 579	-5 459

Informatsioon laenu- ja liisingulepingutest

Laenu / kap.rendile andja	Lõpptähtaeg	Intressi määr	Alusvaluuta	Jääk 31.12.16	Jääk 31.12.15	intr.kulu 2016	intr.kulu 2015
Swedbank	2016.a.	6 kuu euribor+0,27%	EUR	0	3 783	2	48
Nordea pank	2018.a.	6 kuu euribor+0,55%	EUR	25 083	40 098	477	0
Danske Bank	2023.a.	1,469%	EUR	376 278	432 023	4 219	3 655
Laen kokku:				401 361	475 904	4 698	3 703
DNB Liising (veoauto)	2017.a.	6k.euribor+1,8%	EUR	1 896	7 474	89	552
Kapitalirent kokku				1 896	7 474	89	552
Kokku				403 257	483 378	4 787	4 255

Lisa 12 Kaupade ja teenuste müük

	2016.a.	2015.a.
Riigilõivud	8 644	7 900
Tulud majandustegevusest kokku	171 540	178 149
sellest: Tulud sotsiaalialasest tegevusest	5 105	4 307
Tulud kultuuri- ja kunstialasest tegevusest	44 906	47 123
Tulud haridusalasest tegevusest	38 152	47 490
Elamu- ja kommunaaltegevuse tulud	44 512	33 415
Tulud üldvalitsemisest	1 999	14 141
Tulud spordi- ja puhkealasest tegevusest	2 800	3 032
Tulud korrakaitsest	12 581	11 392
Tulud transpordialasest tegevusest	6 737	3 952
Tulud muudelt majandusaladelt		
Üür ja rent	14 172	12 904
<i>s.h kasutusele antud varade renditulud Lisa 8</i>	<i>10 551</i>	<i>9 678</i>
Õiguste müük	576	297
Muu toodete ja teenuste müük	0	96
Kaupade ja teenuste müük kokku	180 184	186 049

Riigilõivu suuremad tasud on ehitusloa väljastamise eest 8516 eurot ja kasutusloa väljastamise eest 115 eurot.

Tulud sotsiaalabi alasest tegevusest on koduhooldus ja transporditeenus 5105 eurot.

Tulud kultuurialasest tegevusest on muuseumi tulu 34 241 €.

Hellamaa Külakeskuse teenused-üritused 7 221 € ja infolehe tulu reklaamist on 2 129 €.

Tulud haridusalasest tegevusest jagunevad lasteaia ja kooli teenusteks. Lasteaiast laekus 17 821 € (kohatasud, pool toidukulust) ja põhikoolist 20 331 € (koolitusteenus, laagrid suvel, peielaudade korraldamine).

Elamu ja kommunaaltegevusest tuleb põhiline tulu soojuse müügist 35 901 €, korterite üüritulu oli 5 875 €.

Üüri ja renditulu on mitteeluruumidelt 7 626 €, suurim rentnik on Muhu Puidukoda (2270 €.) ja Hanseatic Loodusturism OÜ (2300 €.). Endise hooldekodu korterite elektri ja vee eest laekus 3 621€.

Tulud transpordialasest tegevusest on bussi, veoauto ja traktori teenus.

Tulud üldvalitsemisest on põhiliselt detailplaneeringute avaldamise kulude tasumistest.

Tulud spordi- ja puhkealastest tegevusest on põhikooli hallatava spordihalli tulu.

Lisa 13 Saadud toetused

	2016.a.		Jääk 31.12.2016	
	saadud tegevuskulude sihtfinantseerimine	saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	Nõuded	sihtfinantseerimise kohustis
Rahalised sihtfinantseerimised	422 774		0	5 660
Riigieelarvest toetus- ja tasandusfondi	359 127	0	0	0
Ettevõtluse Arendamise SA	0	32 000	0	0
Keskonnainvesteeringute Keskus	4 016			
Kultuuriministeerium	41 018		0	0
Haridus-ja Teadusministeerium	0	8 000		
Rahandusministeerium	3 031	0	0	5 409
Toetused valitsussektorisse kuuluvatelt avalik õiguslikelt juriidilistelt isikutelt	5 825	0	0	0
Põllumajandusministeerium (PRIA-lt)	3 351	0		251
Maavalitsus	1 206	7 876	0	0
Eesti Kultuurkapital	1 820	0	0	0
Muud avaliku sektori üksused(va. valitsussektor) Eesti Avatud Noortekeskus ja Muinsuskaitseamet	2 920	0		0
Toetus muudelt residentidelt	460	0	0	0
kokku saadud toetus	422 774	47 876	0	5 660

Saadud toetused kokku 470 650 eurot, millest tegevuskuludeks saadi 422 774 eurot ja põhivara sihtfinantseerimiseks 47 876 eurot.

Riigieelarvest saadud maksed toetus- ja tasandusfondi eraldati järgmisteks tegevusteks: hariduskuludeks 237 561 € (2015.a. 233 998 €); toimetulekutoetuseks 9 731 € (2015.a. 5389€); koolitoiduks 11 876€ (2015.a. 12285€), teede korrashoiukuludeks 91 612 € (2015.a. 84 154€). Lisaks eraldus saareliste valdade toetuseks 7326 eurot ja toimetuleku korraldamise kuludeks 1021 eurot. Üldisesse fondi (tasandusfondi) kohalike omavalitsuste maksulaekumiste erinevuste tasandamisest tulenevalt 0 €. (2015.a. 21 653€).

Kultuuriministeerium eraldas Muhu Muuseumile ülalpidamiskuludeks 40 770 eurot nagu 2015 aastal.

Haridus-ja Teadusministeerium rahastas Muhu lasteaia söögisaali sisseseade ja mööbli soetamist 8 000 euroga.

Rahandusministeerium tasus õppelaenu põhiosa ja sellega kaasnevad maksud 903 eurot ning IT ja ADS lahenduste toetuseks 2128 eurot.

Põllumajandusministeerium rahastab koolipiima ja -puuvilja toetust kokku 3 351 eurot.

Maavalitsus toetas sügava puudega lapse hoiuteenust 1 206 €.

Eesti kultuurkapital rahastas erinevaid kultuuriürituste projekte kokku 1 820 euro eest.

Toetus muudelt residentidelt on Eesti Koorühingu ja Eesti Muusikaseltsi toetused kokku 460 eurot.

	2015.a.		Jääk 31.12.2015	
	saadud tegevuskulude sihtfinantseerimine	saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	Nõuded	sihtfinantseerimise kohustis
Rahalised sihtfinantseerimised	427 321	591 651	0	9 000
Riigieelarvest toetus- ja tasandusfondi	366 791	0	0	0
Innove SA	0	464 342	0	0
Ettevõtluse Arendamise SA	0	107 583	0	0
Ettevõtluse Arendamise SA tagasinõue	-7 884	0		0
Keskkonnainvesteeringute Keskus	2 650	3 543		
Kultuuriministeerium	41 690		0	0
Haridus-ja Teadusministeerium	0	5 000		
Rahandusministeerium	3 485	0	0	9000

Toetused valitsussektorisse kuuluvatelt avalik õiguslikelt juriidilistelt isikutelt	6 039	0	0	0
Põllumajandusministeerium (PRIA-lt)	3 708	0		0
Maavalitsus	4 912	11 183	0	0
Eesti Kultuurkapital	1 930	0	0	0
Muud avaliku sektori üksused(va. valitsussektor)		0		0
Toetus muudelt residentidelt	4 000	0	0	0
kokku saadud toetus	427 321	591 651	0	9 000

Lisa 14 Muud tulud

	Lisad	2016.a.	2015.a.
Kasum/kahjum varade müügist		-1 059	24 525
Vee erikasutustasud		1 380	1 469
Saastetasud		405	755
Muud (ebatavalised) tulud		3 177	3 349
Kokku muud tegevustulud		3 903	30 098

Kahjum varade müügist on saadud maade ja neil asuvate metsade müügist. Tulu maa ja metsa müügist 8 723 eurot. Muud ebatavalised tulud 3177 € on kliendi rahast hooldekodu kohamaksude kustutamine.

Lisa 15 Antud toetused

	Lisad	2016.a.	2015.a.
Sots. toetused füüsilistele isikutele		-49 613	-46 263
Peretoetused		-25 465	-24 723
Toimetulekutoetus		-7 518	-6 354
Toetus eakatele		-7 188	-9 159
Muud sotsiaaltoetused		-9 442	-6 027
Muud toetused kokku:		-48 611	-42 435
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks:		-6 557	-10 745
Üldised valitsussektori toetused (SOL, Saarte Silurimaa Geopark, jm)		-104	-2 991
Külade üritused, muu seltsitegevus		-6 453	-5 054
Kuressaare Veevärk AS		0	-2700
Sihtfinantseerimine põhivara soetuseks		-28 991	-20 543
Hajaasustuse kaevude projekt: EAS ja vald		-19 991	-20 690
SA Muhu Hooldekeskusele üleantud maa		0	147
EELK Muhu Katariina Kogudus pastoraadi katuse toetus		-9000	0
Muu mittesihotstarbeline finantseerimine		-2 320	-2 330
Maasi Jäätmehooldus OÜ		-2 320	-2 330
Liikmemaksud		-10 743	-8 817
Liikmemaks omavalitsusliitudele (SOL, EMOL)		-9 527	-7 040
Saarte Kalandus, - Koostöökogu, ANK,		-1 216	-1 777
Antud toetused kokku:		-98 224	-88 698

Peretoetused koosnevad sünnitoetusest, ranitsa- ja kooli või eluasemetoetusest ametikooli - gümnaasiumi õpilastele. Ka stipendium, millega toetatakse edukaid üliõpilasi, parimaid õppureid.

Sünnitoetust maksti 13 perele, ranitsatoetust 12 lapsele, eluasemetoetust 35€ koolikuus 21 õpilasele.

Toimetulekutoetust maksti 55 korral. 2016. aastal oli toimetulekupiir 130€. Eakaid on toetatud puudega inimese toetusega ja hooldajatoetusega, viimasele lisandub sotsiaalmaks.

Muud toetused makstakse erinevatel juhtudel avalduste põhjal, mille vaatab läbi sotsiaalkomisjon ja kinnitab vallavalitsus vastavalt korrale. Samuti ravimi- ja prillitoetused jms.

Seltsitegevusest toetatakse külaseltse, seltsinguid, MTÜ-sid vastavalt korrale 3 korda aastas. Külad on toetust saanud talgute korraldamiseks, postkastide soetamiseks ja kokkutulekuteks Saaremaa Omavalitsusliidu kaudu on toetatud maakondlike turismprojekte, Saarte Geoparki jms.

Lisa 16 Tööjõukulud

Tegevusvaldkond	2016.a.		2015a.	
	töötajate arv	töötasukulud	töötajate arv	töötasukulud
HARIDUS	40,66	-408 176	42,01	-389 304
ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED	9,35	-135 979	11,04	-133 209
VABA AEG,KULTUUR ,RELIGIOON	13,09	-100 767	12,33	-90 456
SOTSIAALNE KAITSE	1,08	-8 560	1,08	-8 211
MAJANDUS	5,87	-47 604	6,35	-43 597
ELAMU-JA KOMMUNAALMAJANDUS	2,75	-24 706	3,20	-25 100
KESKKONNAKAITSE	1,89	-14 443	2,27	-14 194
Kokku töötajate arv ja töötasukulud	74,69	-740 235	78,28	-704 071

Keskmine brutopalk kuus on 825.- € (2016.a.) 750.- € (2015.a.)

Töötajate arv on keskmine töötajate arv taandatuna täistööajale. Ajutiste lepingute korral ei ole töötajate arvu leitud. Ajutiste lepingute alusel arvestatud töötasukulud moodustavad 2016.a. 31 687.- € ja 2015 a. 27 380.- €.

	2016.a.	2015.a.
Töötasukulud (koos ajutiste lepingulistega)	-771 922	-731 451
Sotsiaalmaks ja töötuskindlustusmaksed	-260 614	-247 423
Erisoodustused:		
Töötajate õppelaenude kustutamine	-543	-1 007
Sotsiaal-ja tulumaks erisoodustuselt	-360	-667
Kokku tööjõukulud	-1 033 439	-980 548

Lisa 17 Majandamis- ja muud kulud

	Lisad	2016.a.	2015.a.
Rajatiste majandamiskulud (teed, karjäär)		-105 728	-47 099
Kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud		-97 492	-78 424
Õppevahendite ja koolituse kulud		-72 508	-62 710
Sõidukite majandamiskulud		-45 305	-41 401
Kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba aja kulud		-27 301	-30 294
Toiduained ja toitlustusteenused		-46 102	-41 443
Administreerimiskulud		-34 332	-51 792
Mitmesugused majanduskulud (transporditeenused)		-15 863	-32 786
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud		-18 370	-16 853
Meditiinikulud ja hügieenikulud		-1 161	-2 526
Inventari majanduskulu		-20 472	-13 360
Sotsiaalteenused (hooldamine, rehabilitatsioon)		-50 886	-38 933
Teavikute ja kunstiesemete kulud		-10 631	-11 231
Personali koolitus		-8 357	-6 117
Uurimustööd, töömasinate kulu, lähetused...		-4 607	-3 721
Eri- ja vormiriietus (va kaitseotstarbelised kulud)		-600	-333
kokku majandamiskulud		-559 715	-479 023
Käibemaksukulu tegevuskuludelt		-67 871	-54 925
Käibemaksukulu põhivara soetuselt		-42 903	-144 418
Loodusressursside kasutamise ja saastetasud		-335	-417
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded teenustelt		0	0
Riigilõiv		-16	-45
Maamaks		-8	-30

Muud ebatavalised kulud		-2	-1 892
kokku muud kulud	16	-111 135	-201 727
Kokku majandamiskulud ja muud kulud	16	-670 850	-680 750

NB! Tabelis on majandamiskulud käibemaksuta, mis kajastub eraldi reana muudes kuludes

Sõidukite kasutusrent

	2016.a.	2015.a.
Rendikulu kasutusrendi lepingutelt	transp.vah.	transp.vah.
Citroen Berlingo III 1,6 814BHT (11.02.2013-15.02.2018)	1 226	1 201
Škoda Octavia 744BFR lõppenud 15.10.2016	1 323	1 543
Škoda Octavia 803BSG 12.10.16-15.10.2021	4 230	0
Citroen Berlingo III VTI 120 816BSG 19.10.2016-15.10.2021	1 724	0
Buss Iveco	8 796	6 178
kokku:	17 299	8 922
Rendikulu katkestamatutelt kasutusrendilepingutelt		
tulevastel perioodidel		
Järgmisel majandusaastal (2017)	13 488	10 169
2018.a.	15 655	12 265
2019.a.	12 625	9 164
2020.a.	30 715	27 179
2021 a.	10 558	0

Lisa 17a Finantstulud ja –kulud

	2016.a.	2015.a.
intressitulud hoiustelt	48	24

intressikulu	-4 786	-4 256
muud finantskulud	-317	-3
KOKKU:	-5 055	-4 235

Intressikulu: -4 786, millest -4 698 eurot laenudelt ja -89 eurot kapitalirendilt.

Lisa 18 Seotud osapooltega tehtud tehingud

1. Tehingud Muhu Vallavolikogu liikmetega seotud osapooltega

	2016	2015
Ettevõtte nimi	Antud toetus	Antud toetus
Muhu Käsitööselts Oad ja Eed MTÜ	950	480

Antud lisas ei näidata tehinguid seotud osapooltega, mis on toimunud normaalsetel turutingimustel või vastavalt seaduses sätestatud tingimustele, mis kehtivad ühtviisi nii seotud isikutele kui ka mitteseotud isikutele.

Valla tegev-ja kõrgema juhtkonna liikmetele arvestatud tasud ja soodustused

	keskmine arv		Tasude	
	taand.täistööajale		kogusumma	
	2016	2015	2016	2015
Volikogu liikmed	0,59	0,52	8 316	6 731
Vallavalitsuse liikmed	4,19	3,19	62 138	49 567
Hallatavate asutuste juhid	6,0	6,25	71 090	68 596
KOKKU	10,78	10,32	141 544	120 240

Ülaltoodud tasud on arvestatud ilma sotsiaalmaksu ja töötuskindlustusmaksuteta, kuid nende hulka on arvatud kõik töötasudena käsitletavat summad ja hüvitised.

Muid täiendavaid olulisi soodustusi pole tegevjuhtkonna ega kõrgema juhtkonna liikmetele 2016. a. arvestatud.

Lisa 19 Selgitused eelarve täitmise aruande kohta

Esialgse eelarvega planeeriti füüsilise isiku tulumaksu laekumist 1 265 445 eurot, lisaelarvena võeti aasta jooksul tuludena juurde 15 296 eurot. Tegelikult laekus 1 316 223 eurot.

Kaupade ja teenuste müügist laekumine oli võrreldes eelarvega 8% suurem, mis tulenes põhiliselt renditud vara ja soojuse müügituludest.

Saadud toetused tegevuskuludeks olid esialgses eelarves planeeritud 409 154 eurot. Eelarve parandusega suurenes saadud toetuste summa 6129 eurot ja lõplikus eelarve aruandes oli summa 415 283 eurot.

Põhivara soetusteks oli esialgses eelarves kavandatud 457 500 eurot. Aasta jooksul selgus, et planeeritud investeeringuid ei suudeta täies mahus täita. Eelarvet parandati 91 636 euro võrra ja lõplikus eelarves oli põhivara investeeringute summa 365 864 eurot.

Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine oli esialgses eelarves 134 000 eurot, tegelikult laekus 42 551 eurot. Eelarvet ei muudetud.

Eelarves planeeriti laenu võtta 100 000 eurot. Seoses investeeringute mahu vähenemisega ei olnud vajalik võtta laenu. Eelarvet parandati 100 000 euro võrra, mille tulemusena kohustiste võtmine on null.

RESERVEFONDI KASUTAMISE ARUANNE

teg.ala	artikkel	hallatav asutus	tegevuse sisu	eraldatud ja kulutatud
06400	5512	Tänavavalgustus	Lampide soetamiseks	896
80203	15	Muhu Muuseum	Kunstitalli ühendamine Tooma talu elektrisüsteemiga	2100
09212	15	Muhu Põhikool	Algklasside mööbli soetamiseks	1274
05100	5512	Jäätmekäitlus	Kogumismahuti tühjendamis katteks	10700

01112	5500	Vallavalitsus	Õigusabiteenuste katteks	9403
04740	5511	Üldmajanduslikud arendusprojektid	Kallaste sadama puhastamine	5604
01112	5500	Vallavalitsus	Sõprusvalla Utajärvi vastuvõtukulude katteks	2227
08209	450	Seltsitegevus	EAÕK Hellamaa kiriku toetus ja Eesti Kunstnike Liidu toetuseks	350
05400	5515	Heakord	Inventari soetamiseks (lillevaasid, jm)	2392
10402	4138	Sotsiaalne kaitse	Kallaste küla Anduvälja toetuseks	5000
09212	5511	Muhu põhikool	Ventilatsiooni ja jalgpalliväljaku hoolduseks	2442
08108	15	Hellamaa Külakeskus	Moodulahju ehitamise katteks	2990
05400	5512	Heakord	Pastoraadi pargi hoolduseks	1350
04730	5540	Turism	Turismitrukise kulude katteks	776
04210	5511	Maakorraldus	Mõõtmiskulude katteks	471
01600	4520		SOL liikmemaksu katteks	209
06300	4502	Veevarustus	Hajaasustuse toetuste tagasimakseteks	2522
09212	5512	Muhu Põhikool	Discgolfi soetamise katteks	3699
			<i>kokku:</i>	54405

MAJANDUSAASTA ARUANDE ALLKIRI

Majandusaasta aruande on koostanud Muhu Vallavalitsus.

Aruande juurde kuulub sõltumatu vandeaudiitori aruanne ning

Muhu Vallavalitsuse otsus aruande heakskiitmise kohta.

/allkirjastatud digitaalselt/
Raido Liitmäe
Vallavanem